

Landbruks- og
matdepartementet

Forslag til endringer i forskrift om tilskot til avløysing ved sjukdom og fødsel mv. – Oppfølging av jordbruksoppgjøret 2026 m.m.

Høringsnotat av 23. oktober 2026

Innhold

1	Innledning	3
2	Om § 6 tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn generelt	4
2.1	Bakgrunn	4
2.2	Departementets vurdering og forslag	6
3	Egenmeldingsdager ved barns sykdom	7
3.1	Bakgrunn	7
3.2	Departementets vurdering og forslag	8
4	Utvidelse av tilskudd til mottakere av pleiepenger og opplæringspenger	8
4.1	Bakgrunn	8
4.2	Forholdet til eksisterende ordninger for sykdomsavløsningstilskudd	9
4.3	Departementets forslag	11
5	Dispensasjonsadgang	12
5.1	Bakgrunn	12
5.2	Departementets vurdering og forslag	12
6	Merknader til de enkelte bestemmelsene	16
	Endringsforslag i sykdomsavløsningsforskriften	18

1 Innledning

Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. (sykdomsavløsningstilskudd) er en tilskuddsordning over jordbruksavtalen som skal medvirke til å dekke kostnadene til avløsning ved jordbrukerens sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertakelse, dødsfall og ved jordbrukerens barns sykdom. Ordningen er dels regulert i jordbruksavtalen, og dels i forskrift 19. desember 2014 nr. 1821 om tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel mv. (sykdomsavløsningsforskriften/-tilskudd).

Sykdomsavløsningstilskudd gis til jordbruksforetak når innehaver av foretaket eller hans/hennes ektefelle (heretter også «jordbrukeren») av ulike årsaker må være borte fra driften, og det medfører et behov for avløsning. Kostnadene skal være dokumenterte. Ordningen er altså ment å bidra til å dekke én av flere potensielle kostnader et foretak kan pådra seg i forbindelse med slikt fravær fra driften.

I jordbruksoppgjøret 2026 ble avtalepartene enige om å gjøre flere endringer i sykdomsavløsningsordningen. Enkelte endringer er allerede regelteknisk gjennomført gjennom justering av jordbruksavtalen. Dette høringsnotatet inneholder departementets forslag til gjennomføring av de øvrige endringene som må gjøres gjennom endring av sykdomsavløsningsforskriften. Som det redegjøres nærmere for under, innebærer dette at det må foretas flere valg, særlig med tanke på forholdet til eksisterende regelverk. Departementet ønsker derfor høringsinstansenes innspill på dette.

De endringene det her er tale om, er hhv. innføring av «egenmeldingsdager» i forbindelse med søknad om avløsertilskudd ved barns sykdom, samt en utvidelse av tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn når jordbrukeren mottar pleiepenger og/eller opplæringspenger fra Nav. I budsjettproposisjonen til Stortinget etter jordbruksoppgjøret er førstnevnte endring nærmere omtalt som følger:¹

«[...] Dersom det søkes om tilskudd for avløsning ved barns sykdom, kreves det legeerklæring for hele perioden det søkes om tilskudd for. Alternativet til fremlegging av en erklæring fra lege, er at foreldre gis mulighet til å bruke egenmelding. Dette vil ikke være en dokumentasjon på nivå med legeerklæring, og kan innebære redusert legitimitet for ordningen.

Adgang til bruk av egenmelding i hvert sykdomstilfelle vil imidlertid kunne bidra til å forenkle foreldrenes oppfølging av barna, inkl. redusere behovet for å ta med barna til lege i sykdomsperioden. Bruk av egenmelding kan også bidra til å redusere belastningen på fastlegene. Partene er enige om at forskriftens § 6 endres, slik at foreldre med sykt barn **kan bruke egenmelding for de tre første kalenderdagene i hvert sykdomstilfelle** når avløsningsbehovet har sitt grunnlag i barns sykdom.

Som grunnlag for vurdering av bruk av egenmelding i forhold til avløsertilskudd, kan det vises til Navs ordning med omsorgspenger (omsorgsdager). I denne ordningen kan arbeidstakere ved barns sykdom levere egenmelding for de tre første dagene per fraværstilfelle, men det kan kreves legeerklæring ved lenger fravær. Helgedager og offentlige fridager telles med i de

¹ Prop. 98 S (2025-2026)

tre dagene, og adgang til bruk av egenmelding gjelder kun til og med det året barnet fyller tolv år.

Partene er enige om at **de overnevnte bestemmelsene også skal gjelde for tilskudd til avløsning ved barns sykdom. Maksimalt antall egenmeldingsdager per år og forelder settes til ti dager, for enslige foreldre til 20 dager per år.** Provenyeffekt av forslaget er beregnet til 1 mill. kroner.» (departementets utheving)

Videre ble sistnevnte endring omtalt slik i sluttprotokollen² og budsjettproposisjonen:

«Tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn utvides til også å gjelde personer som mottar pleiepenger og/eller opplæringspenger fra Nav. Tilskudd på dette grunnlaget kan gis i inntil 425 dager i løpet av én tre års periode før barnet fyller 18 år. Ved graderte pleiepenger graderes tilskuddet tilsvarende.»

I utkastet som nå sendes på høring foreslås det å ta inn bruk av egenmelding gjennom en endring av någjeldende sykdomsavløsningsforskrift § 6. I den forbindelse foreslår departementet på eget initiativ å endre bestemmelsens oppbygning, samt noen grep som er ment å klargjøre premissene for når det kan gis tilskudd etter § 6. Disse vil kunne medføre noen mindre endringer i hvordan ordningen praktiseres. Tilskudd ved pleiepenger foreslås å forskriftsfestes i en ny bestemmelse, se forslag til ny § 6 a. Avslutningsvis foreslås det å gjøre endringer i den generelle dispensasjonsbestemmelsen, jf. høringsnotatet kap. 5 og forslag til endringer i § 9 annet ledd.

2 Om § 6 tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn generelt

2.1 Bakgrunn

Dersom innehaver av et jordbruksforetak eller ektefellen har et sykt barn, kan det gis tilskudd for å bidra til å dekke avløserkostnadene som i den forbindelse oppstår. I dag lyder § 6, som regulerer tilskudd på dette grunnlaget, slik:

«Det kan gjevast tilskot når den personen det vert søkt tilskot for må ivareta barn med sjukdom, og det finst dokumentasjon til dømes i form av legeerklæring for heile perioden det vert søkt tilskot for. Det kan og gjevast tilskot når den personen det vert søkt tilskot for følgjer barn til legeundersøking eller anna oppfølging i samband med sjukdom eller skade. Tilskotet kan gjevast til og med det kalenderåret barnet fyller 12 år.

Det kan gjevast tilskot når den personen det vert søkt tilskot for har barn med kronisk sjukdom, langvarig sjukdom eller har nedsett funksjonsevne og det derfor er ei markert auke i risikoen for at personen får fråvær frå arbeidet sitt i føretaket. Tilskotet kan gjevast til og med det kalenderåret barnet fyller 18 år. Det kan òg gjevast tilskot for å kunne delta i opplæring ved godkjend helseinstitusjon eller offentleg kompetansesenter for å kunne ta seg av og behandle barnet.

² [Sluttprotokoll av 16. mai 2026](#)

Tilskotet kan gjevast for inntil 20 dagar per år for kvar av foreldra. For einslege foreldre kan tilskot gjevast for inntil 40 dagar per år. Dersom vilkåra i andre ledd er oppfylt, kan det gjevast tilskot for inntil 30 dagar per år for kvar av foreldra eller inntil 60 dagar per år for einslege foreldre.»

Bestemmelsen har gjennomgått noen endringer siden forskriften ble fastsatt i 2015. Opprinnelig kunne sykdom hos barn kun danne grunnlag for tilskudd dersom barnet var kronisk eller langvarig sykt eller hadde nedsatt funksjonsevne.³ Dersom dette ikke var tilfellet, kunne tilskuddet bare gis i forbindelse med følging av barnet til legeundersøkelse eller annen oppfølging i helsevesenet. Det fremgår av forarbeidene til forskriften at det ved utarbeidelsen av § 6 ble sett hen til lignende bestemmelser om omsorgspermisjon og -penger i folketrygdloven og arbeidsmiljøloven.^{4 5}

Landbruksdirektoratet evaluerte i 2019/-20 tilskudd til avløsning av jordbrukere med syke barn for inntil 365 dager, se rapport 2020/15. I rapporten ble dagjeldende rett presentert slik:

«Reglene om tilskudd til avløsning når jordbrukeren har sykt barn står i § 6 i forskriften. **Paragrafen gir rett til tilskudd i to litt ulike situasjoner.** I henhold til første ledd kan tilskudd til avløsning gis til avløsning av jordbrukere som har vært med syke barn til lege eller behandler, til og med kalenderåret barnet fyller 12 år. Det kan gis tilskudd til avløsning for den dagen barnet var til konsultasjon/behandling samt en dag før og etter dersom det er lang reisevei til behandleren. Landbruksdirektoratet krever at søker legger ved dokumentasjon i form av innkalling eller bekreftelse fra lege e.l.

Andre ledd sier at hvis barnet har kronisk eller langvarig sykdom eller funksjonsnedsettelse, kan det gis tilskudd til avløsning av jordbrukeren til og med kalenderåret barnet fyller 18 år. Det stilles ikke krav om legebesøk for disse barna, så tilskudd kan også gis dersom jordbrukeren har omsorg for barnet hjemme eller deltar i opplæring for å kunne ta seg av barnet. Det må imidlertid dokumenteres med legeerklæring at barnets tilstand øker sjansen for at foreldrene får fravær fra arbeidet betraktelig. Det er ikke noe vilkår for retten til tilskudd etter denne bestemmelsen at jordbrukeren mottar pleiepenger fra NAV, men dersom han/hun gjør det skal disse komme til fradrag ved beregningen av tilskuddet.» (Departementets utheving)

I jordbruksoppgjøret 2020 besluttet partene å utvide antall dager med tilskudd til avløsning ved barn med kronisk sykdom. Videre ble partene i oppgjøret 2022 enige om å utvide ordningen til å gjelde ved barns sykdom generelt, og ikke kun ved kronisk sykdom, da under forutsetning av legeattest. Forskriften § 6 har siden hatt samme ordlyd som i dag.

I Landbruksdirektoratets kommentarrundskriv til sykdomsavløsningsforskriften § 6 annet ledd, henvises det til folketrygdloven § 9-6 om arbeidstakeres utvidede rett til omsorgspenger ved kronisk sykdom hos barnet, samt til Navs veiledning [for å søke om utvidet rett til omsorgsdager](#).

³ Departementet vil av praktiske årsaker i det videre kun betegne dette som «kronisk sykdom» ved noen anledninger. Med det menes riktignok også langvarig sykdom og nedsatt funksjonsevne.

⁴ Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.

⁵ [Høring av ny forskrift om tilskot til avløsning ved sjukdom og fødsel m.v. - regjeringen.no](#) kapittel 4.2

2.2 Departementets vurdering og forslag

Departementet mener ordlyden i sykdomsavløsningsforskriften § 6 med fordel kan gjøres tydeligere med hensyn til hva det kan gis tilskudd for og hvordan første, annet og tredje ledd forholder seg til hverandre. Ved fastsettelsen i 2015 ble det sett hen til og gjort grep for å harmonisere bestemmelsen med lignende bestemmelser i hhv. arbeidsmiljøloven og folketrygdloven, riktignok med de begrensningene som skulle gjelde. Det gjenspeiles imidlertid ikke fullt ut i ordlyden i sykdomsavløsningsforskriften § 6 slik den er i dag at den skal være bygget opp over samme lest.

Slik § 6 annet ledd i dag er formulert, kan den tolkes som at den førhøyde risikoen for fravær fra driften i seg selv er nok til å få avløsertilskudd ved kronisk sykt barn. Dette står i kontrast til f.eks. arbeidsmiljøloven § 12-9, hvor ev. kronisk sykdom hos barnet og den medfølgende markerte økningen i risikoen for fravær fra arbeidet, kun leder til at personen får flere dager med permisjon til rådighet i løpet av året og kan gis til barnet er eldre, se § 12-9 tredje ledd. I det enkelte tilfellet er det likevel «nødvendig tilsyn med barnet når det er sykt» som kan gi den enkelte rett til permisjon, jf. tredje og første ledd. Det kan dermed se ut til at det kun er den delen av arbeidsmiljøloven § 12-9 som omhandler kronisk syke barn som er inkludert i sykdomsforskriften, og ikke den delen som gjelder uavhengig av om barnet er kronisk sykt eller ikke.

Slik departementet ser det, mangler någjeldende sykdomsavløsningsforskrift § 6 annet ledd dermed et krav til årsakssammenheng mellom barnets sykdom og jordbrukerens fravær fra driften i det enkelte tilfellet. Til sammenligning følger denne årsakssammenhengen klart av § 6 første ledd: «Det kan gjevast tilskot **når den personen det vert søkt tilskot for må ivareta barn med sjukdom (...)**». Fra ovennevnte rapport 2020/15 kan det også tyde på at regelverket er praktisert slik at det er omsorgsbehovet hos barnet som avgjør om den kan gis tilskudd i det enkelte tilfellet, dog uten noen videre krav til dokumentasjon for den aktuelle perioden: «Det stilles ikke krav om legebeseøk for disse barna, så tilskudd kan også gis dersom jordbrukeren har omsorg for barnet hjemme eller deltar i opplæring for å kunne ta seg av barnet». Riktignok kan enkelte kroniske eller langvarige sykdommer eller funksjonsnedsettelse være av en slik karakter at foreldre konstant må følge opp og være til stede. Det er imidlertid varierende hvilket tilsyns- og/eller omsorgsbehov barnet har i det enkelte tilfellet.

Videre er det etter arbeidsmiljøloven § 12-9 tredje ledd, jf. første ledd, ikke et krav at den kroniske sykdommen i seg selv er årsaken til barnets tilsynsbehov i det enkelte tilfellet. Som tidligere nevnt er dette kun avgjørende for hvor mange dager med permisjon forelderen kan få fra arbeidet. Det kan dermed være andre sykdomstilstander enn den kroniske som gjør fraværet nødvendig, slik som at barnet får mer forbigående sykdommer som forkjølelse og omgangssyke. Departementet mener det samme bør være tilfellet etter sykdomsavløsningsforskriften § 6.

Slik departementet ser det, er det lite heldig om § 6 annet ledd får stå som i dag, da den kan gi inntrykk av at jordbrukeren, så lenge det kan påvises en forhøyet risiko for fravær, står fritt til å søke om tilskudd når avløsningsbehovet er forårsaket av helt andre forhold enn sykdom hos barnet. Som nevnt er det også behov for å tydeliggjøre at det ikke trenger å være den kroniske sykdommen som forårsaker behovet for å ivareta barnet i det enkelte tilfellet.

Som beskrevet i Landbruksdirektoratets rapport, har det frem til nå kun blitt praktisert et krav til legeattest dersom jordbrukeren søker om tilskudd til avløsning ved sykt barn så lenge dette ikke er kronisk sykt. Departementet mener prinsipielt sett, med henvisning til vurderingene over, at det ikke er grunn til å forskjellsbehandle disse tilfellene, og at det i utgangspunktet bør kunne kreves legeattest i det enkelte fraværstilfellet uavhengig av om det er snakk om et kronisk sykt barn eller ikke.⁶ Ettersom det nå skal gjøres endringer i sykdomsavløsningsforskriften for å implementere «egenmeldingsdager» ved barns sykdom, mener departementet en slik omlegging vil være mindre problematisk. Det foreslås derfor at dokumentasjonskravet gjøres likt for disse tilfellene, og at dette tydeliggjøres gjennom den omstruktureringen av § 6 departementet nå foreslår. Departementet ser også en slik omstrukturering og opprydning som særlig viktig som et fundament for å kunne implementere endringene som ble avtalt i årets jordbruksoppgjør.

Konkret foreslås det dermed at § 6 første ledd inneholder inngangsvilkårene for tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn, som er at den personen det blir søkt om tilskudd for ikke kan delta i jordbruksdriften på grunn av nødvendig ivaretagelse av barn med sykdom eller skal følge barnet til legeundersøkelse eller annen oppfølging i forbindelse med sykdom eller skade. Det kan også gis for opplæring for å kunne ta seg av og behandle barnet dersom barnet er kronisk sykt. I tillegg foreslår departementet å forskriftsfeste at den personen det blir søkt om tilskudd for må ha omsorgsansvar for barnet, også dette i tråd med slik omsorgspenger er regulert i folketrygdloven. Departementet forutsetter at dette vilkåret er praktisert også i tilskuddssammenheng, men mener det med fordel kan fremgå av forskriften.

I § 6 annet ledd foreslår departementet å samle de to ulike tidsavgrensningen for slikt tilskudd per kalenderår og på foretaksnivå, som varierer avhengig av om barnet er kronisk sykt eller ikke. Videre foreslås det å samle begrensningen for slikt tilskudd ut fra barnets alder i tredje ledd, som også er ulikt avhengig av om barnet er kronisk sykt eller ikke.

I fjerde og siste ledd foreslår departementet å innta dokumentasjonskrav for det enkelte tilfellet/den aktuelle perioden med avløsning, herunder adgang til bruk av egenmelding, som i tråd med omtalen over og i neste kapittel er den samme, uavhengig av om barnet er kronisk sykt eller ikke.

3 Egenmeldingsdager ved barns sykdom

3.1 Bakgrunn

Som tidligere nevnt stilles det i dag krav til dokumentasjon i form av legeattest eller lignende ved søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn for hele perioden det søkes om tilskudd for. Unntaket er når barnet er kronisk sykt, hvor dette kun kreves for å fastsette antall dager det kan gis tilskudd i løpet av et år. I jordbruksoppgjøret 2026 ble partene enige om å lempe på dokumentasjonskravet, slik at foreldre med sykt barn kan benytte egenmelding i nærmere avgrensede perioder.

⁶ I ftrl. § 9-7 stilles det for retten til omsorgspenger krav til dokumentasjon i form av egenmelding de første tre kalenderdagene i hvert enkelt tilfelle for både arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende. Fra den fjerde dagen kan arbeidsgiveren kreve at barnets sykdom dokumenteres med legeerklæring, mens det for selvstendig næringsdrivende alltid kreves slik erklæring fra den fjerde dagen.

3.2 Departementets vurdering og forslag

Jordbruksavtalepartene har bestemt at egenmelding skal være tilstrekkelig grunnlag for å kunne utløse tilskudd til avløsning. All den tid det nå foreslås å endre forskriften slik at inngangsvilkåret er likt uavhengig av om barnet er kronisk sykt eller ikke, mener departementet det samme bør gjelde for dokumentasjonskravet. Departementet foreslår derfor å innta egenmelding som dokumentasjonsgrunnlag⁷ på en slik måte at det omfatter både første og annet ledd etter gjeldende forskrift, se forslag til endringer i forskriften og vurderingene i forrige kapittel. Dersom barnet er kronisk sykt, innebærer det at egenmelding kan benyttes til og med det kalenderåret barnet er 18 år. Slik forskriftsforslaget nå lyder, vil det dermed ikke være behov for å sette en begrensning for alder for egenmelding som dokumentasjonskrav. Dette følger allerede av ordningens begrensninger i stort.

Departementet understreker at inngangsvilkåret om at den personen det søkes om tilskudd for ikke kan delta i driften på grunn av nødvendig ivaretagelse av barnet gjelder fullt ut, til tross for at det åpnes for å benytte egenmelding som grunnlag for å utløse tilskudd.

4 Utvidelse av tilskudd til mottakere av pleiepenger og opplæringspenger

4.1 Bakgrunn

Sykdomsavløsningstilskudd kan gis når bonden av ulike årsaker må være borte fra driften av jordbruksforetaket. Samtidig kan innehaveren av foretaket eller ektefellen også være berettiget diverse stønader over folketrygden på grunn av de samme forholdene. Det er imidlertid ikke avgjørende for tilskuddet om den personen det søkes om tilskudd for også kvalifiserer til stønad over folketrygden. *Foretaket* kan med andre ord oppfylle vilkårene for å motta tilskudd, selv om personen hvis fravær gjør det nødvendig med avløser av ulike årsaker ikke oppfyller vilkårene for å motta støtte fra Nav, være seg krav til inntekt, opptjeningstid mv.

Et eksempel på det ovennevnte, er at foretaket etter gjeldende forskrift kan gis tilskudd til avløsning ved f.eks. innehaverens sykdom, jf. § 4 første ledd. Innehaveren vil samtidig kunne oppfylle vilkårene for å motta sykepenger fra Nav, og et vedtak fra Nav om nettopp sykepenger vil være relevant dokumentasjon for landbruksforvaltningen når tilskuddssøknaden skal vurderes. Som nevnt er dette imidlertid ingen forutsetning.

Den nye «tilskudd ved pleiepenger»-ordningens innrettelse er vesentlig annerledes enn for de øvrige tilskuddsgrunnlagene i sykdomsavløsningsforskriften, herunder tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn. For de eksisterende ordningene er det den underliggende årsaken til fraværet som er inngangsvilkåret, ikke en forutsetning at en person med tilknytning til foretaket mottar en spesifikk ytelse fra Nav. Ved kronisk sykt barn er dagens ordning i tillegg innrettet slik at den delvis vil kunne fange opp de samme tilfellene som tilskudd ved pleiepenger. Det oppstår dermed et spørsmål om hvorvidt ordningen med tilskudd ved sykdom hos barn og den nye tilskudd ved pleiepenger lar seg forene/harmonisere eller skal eksistere separat og parallelt.

⁷ Etter folketrygdloven § 9-7 skal barnets sykdom «dokumenteres» med egenmelding eller legeerklæring. Departementet omtaler derfor egenmelding som et «dokumentasjonsgrunnlag» her.

Etter folketrygdloven § 9-10 er formålet med pleiepenger å kompensere yrkesaktive for bortfall av arbeidsinntekt når de må være borte fra arbeidet for å gi kontinuerlig tilsyn og pleie til et sykt barn. Videre kan det etter folketrygdloven § 9-14 gis opplæringspenger til personer som trenger nødvendig opplæring for å kunne ta seg av og behandle et barn med funksjonsnedsettelse eller langvarig sykdom. Det er et vilkår at opplæringen blir gjennomført ved en godkjent helseinstitusjon eller et offentlig kompetansesenter.

4.2 Forholdet til eksisterende ordninger for sykdomsavløsningstilskudd

Ulikt ordningen med tilskudd ved sykdom hos barn, stilles det for den nye pleiepengeordningen vilkår om at den personen som avløses har rett på en spesifikk ytelse fra Nav. Målgruppen for den nye ordningen vil dermed ikke sammenfalle fullt ut med målgruppen for de allerede eksisterende ordningene ved sykdom hos barn, jf. over. Eksempelvis vil de medisinske vilkårene for pleiepenger kunne være oppfylt, men ikke krav til minsteinntekt (50 prosent av grunnbeløpet), tap av pensjonsgivende inntekt eller at vedkommende er under 70 år. Pleiepenger vil følgelig ikke innvilges, og ei heller tilskudd til avløsning ved pleiepenger. For tilskudd ved sykdom hos barn stilles det imidlertid ikke krav til minsteinntekt, tap av pensjonsgivende inntekt mv., og jordbruksforetaket kan derfor likevel kvalifisere til slikt tilskudd.

Videre er den eksisterende ordningen ved sykdom hos barn blant annet avgrenset i varighet *per forelder*. Slikt tilskudd kan gis i inntil 20 dager per forelder per år og inntil 40 dager for enslige foreldre, mens det ved kronisk sykdom hos barnet kan gis tilskudd for ytterligere ti dager per forelder per år og 20 dager for enslige foreldre. For denne ordningen vil altså antall dager det kan gis tilskudd for nullstilles hvert kalenderår. Motsetningsvis er den nye ordningen avgrenset *per barn*⁸ og til 425 dager i løpet av en treårsperiode.⁹ Det betyr at dersom begge foreldrene mottar pleiepenger for samme barn og de for øvrig oppfyller inngangsvilkårene, er det opp til foretaket hvilken forelder det søkes om tilskudd for, og dernest hvordan rammen på 425 dager skal fordeles.

Et sentralt spørsmål i arbeidet med å regelfeste den nye ordningen, har vært om tilskudd på grunnlag av pleiepenger skal kunne kombineres med den eksisterende ordningen for sykdom hos barn, eller om jordbruksforetakets adgang til å motta tilskudd på grunnlag av pleiepenger helt eller delvis skal avskjære adgangen til å motta tilskudd etter den allerede eksisterende ordningen.

Dersom det skal være mulig å motta tilskudd med grunnlag i både ordningene med sykdom hos barn og pleiepengeordningen i løpet av den samme perioden på tre år, vil antall dager med tilskudd i løpet av treårsperioden bli høyere enn de 425 dagene jordbruksavtalepartene har uttrykt som en avgrensning. Dette kommer av at et foretak hvor innehaver/ektefelle mottar pleiepenger fra Nav vil kunne oppfylle vilkårene for begge ordninger. Selv om det ikke kan

⁸ Departementet mener riktignok sluttprotokollen kan tolkes på to ulike måter: 1) at tilskudd på dette grunnlaget er begrenset til én slik periode per foretak, og 2) at tilskudd på dette grunnlaget er begrenset til én slik periode per barn. Det mest nærliggende er etter departementets syn at det er sistnevnte som menes. Det første kunne særlig gitt utfordringer med tanke på f.eks. samdrifter, hvor det potensielt er flere foreldrepar per foretak.

⁹ Denne perioden kan i tillegg begynne å løpe når som helst i løpet av et kalenderår

gis tilskudd for samme dag etter begge ordningene, vil søkeren altså kunne benytte ordningene innenfor den samme treårsperioden.

Søkere som mottar pleiepenger fra Nav, vil i de fleste tilfellene måtte antas å oppfylle vilkårene for det høyere dagantallet som gjelder ved kronisk sykdom hos barnet. Videre kan perioden for tilskudd på grunnlag av pleiepenger strekke seg over fire kalenderår, siden treårsperioden ikke nødvendigvis begynner 1. januar. I teorien kan det samlede antall tilskuddsdager derfor øke med opptil 240 dager i løpet av treårsperioden for en enslig forelder som får tilskudd over fire kalenderår. I de fleste tilfellene vil økningen trolig være mellom 90 og 120 dager, tilsvarende dagantallet for to foreldre over tre år ($30 \times 3 = 90$) eller fire år ($30 \times 4 = 120$).

Et forbud mot å kombinere tilskudd på grunnlag av pleiepenger med den eksisterende ordningen vil imidlertid kunne få utslag som departementet mener ikke er i tråd med jordbruksavtalepartenes intensjon om å utvide adgangen til å få kostnader til avløsning dekket ved sykdom hos barn. Dersom foretaket har startet en treårsperiode med tilskudd på grunnlag av pleiepenger, men vedtak om slik stønad faller bort, vil søkeren verken kunne motta tilskudd på grunnlag av pleiepenger eller på grunnlag av ordningen for sykt barn. Resultatet kan bli lange perioder uten mulighet for tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn. I enkelte tilfeller kan foretak få færre dager med tilskudd enn etter gjeldende regelverk, for eksempel dersom perioden med pleiepenger er kortere enn 90 dager ($30 \text{ dager} \times 3 \text{ år}$).

I spennet mellom et totalt forbud mot å kombinere de ulike tilskuddsordningene og å anse dem som helt adskilte, kan det tenkes mellomløsninger. Eksempelvis vil det kunne innføres en samlet øvre grense på 425 dager i løpet av treårsperioden, hvor antall dager med tilskudd ved pleiepenger fastsettes ut fra et generelt fradrag for antall sykt barn-dager foretaket vil kunne komme til å få i løpet av den samme perioden, f.eks. 335 ($425 - 90$). En vesentlig utfordring vil imidlertid være å fastsette et slikt standardisert fradrag, gitt periodiseringsproblematikken nevnt over. Treårsperioden kan strekke seg over tre eller fire kalenderår, med tilhørende variasjon i antall sykt barn-dager foretaket kan få. En slik standardisering av fradraget vil dermed kunne medføre forskjellsbehandling av foretak ut fra når på året treårsperioden begynner å løpe.

Nok en mellomløsning er at det ikke skal kunne gis tilskudd ved sykdom hos barn dersom den personen som avløses mottar pleiepenger. Foretaket må i så fall søke om tilskudd på grunnlag av pleiepenger. Dette alternativet vil hindre at det gis tilskudd etter begge ordningene på grunnlag av samme sykdomstilstand og samme pleiepengevedtak fra Nav. Slik departementet ser det, er hovedinnvendingen mot denne løsningen at landbruksforvaltningen i kommunen vil kunne måtte vurdere om det er samme sykdomstilstand som ligger til grunn for pleiepengevedtaket og søknaden om tilskudd ved sykdom hos barn. Selv om dette i noen tilfeller vil kunne være en enkel vurdering, kan det også tenkes situasjoner der ulike diagnoser i større eller mindre grad er avledet hverandre og har en nærmere eller mer fjerntliggende sammenheng. Generelt er det ikke heldig at slike medisinske vurderinger skal måtte gjøres av en faginstans som verken har, eller kan forventes å ha, kjennskap til feltet.

Mottakere av pleiepenger står ofte i en krevende og uavklart situasjon, der det videre sykdomsforløpet til barnet kan være uvisst. Departementet mener det så langt som mulig bør

unngås at ordningen legger opp til at foretakene må «spekulere» i barnets videre sykdomsforløp når de må velge om de skal søke om tilskudd på det ene eller det andre grunnlaget. Dersom man ved å motta tilskudd ved pleiepenger blir avskåret fra å søke om tilskudd ved sykdom hos barn i løpet av treårsperioden, vil dette imidlertid kunne komme på spissen.

4.3 Departementets forslag

Departementet foreslår å regulere tilskudd til foretaket der innehaver/ektefelle er mottaker av pleiepenger eller opplæringspenger i en ny § 6a i sykdomsavløsningsforskriften. Forslaget innebærer at dersom den personen det søkes om tilskudd for mottar pleiepenger eller opplæringspenger, kan det gis tilskudd i inntil 425 dager i løpet av en treårsperiode per barn før barnet fyller 18 år.

Departementet foreslår videre at pleiepengeordningen kommer *i tillegg* til de dagene det ellers kan gis tilskudd for etter § 6, og at ordningen med sykdom hos barn og pleiepengeordningen dermed ikke skal avgrenses av hverandre. Departementet legger vekt på at ordningen ikke bør kunne få innskrenkende virkning for noen, og at en slik løsning gjør det lettere for potensielle søkere å forutse sin rettsstilling. Løsningen vil også være enklere å praktisere for både søkere og forvaltningen. En ordning der dager etter § 6 skulle regnes opp mot de 425 dagene etter ny § 6a, ville kunne skape kompliserte avgrensningsspørsmål og øke risikoen for feil i saksbehandlingen. Departementet vurderer at disse momentene veier tyngre enn den prinsipielle innvendingen om at samme tilstand danner grunnlag for to separate tilskudd, og at det kan argumenteres for at dette medfører en utvidelse av grensen på 425 dager. At én person ikke kan utløse to sykdomsavløsningstilskudd per dag, gjør en slik løsning også mindre problematisk.

Departementets forslag innebærer dermed at dagene med tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn skal kunne benyttes før, etter og i løpet av treårsperioden for pleiepenger. Foretaket kan selv avgjøre når det vil søke om tilskudd ved pleiepenger eller opplæringspenger, eller etter den eksisterende ordningen ved sykdom hos barn. Hvis foreldrene har vedtak om pleiepenger eller opplæringspenger, kan de velge å søke om sykt barn-dager etter § 6 i stedet. Antall dager med tilskudd kan med dette bli høyere enn 425 dager i løpet av treårsperioden, men kun dersom flere tilskuddsgrunnlag kombineres.

Dette medfører at foretaket, så fremt vilkårene er oppfylt for begge ordninger, selv må avgjøre om det ønsker å starte opp treårsperioden som begynner å løpe dersom tilskudd ved pleiepenger innvilges. Selv om det kan innvendes at det er uheldig at foretaket dermed må gjøre antakelser om barnets fremtidige sykdomsforløp, er dette, slik departementet ser det, ikke til å unngå så lenge treårsbegrensningen skal gjelde. Den relativt lange søknadsfristen, som er ett år etter siste dag i den perioden det blir søkt om tilskudd for, jf. sykdomsavløsningsforskriften § 8 annet ledd, avhjelper til en viss grad også dette.

Tilskuddet kan gis «når den personen det vert søkt tilskot for mottar pleiepengar og/eller opplæringspengar etter [folketrygdlova kapittel 9](#) for å ta seg av barn under 18 år». At personen «mottar» slik stønad, innebærer at personen mottok pleiepenger for den kalenderdagen avløsning det søkes om tilskudd for fant sted.

Det at et vedtak om pleiepenger er et vilkår for å få tilskudd, innebærer at saksbehandlingen av tilskuddssøknaden ikke kan påbegynnes før slikt vedtak foreligger. Videre innebærer det at dersom Nav i etterkant gjør endringer i pleiepengevedtaket av betydning for tilskuddssøknaden eller -vedtaket, plikter jordbruksforetaket å opplyse kommunen om dette.

Dersom pleiepengene er gradert, skal også tilskudd på dette grunnlaget graderes. Dette følger imidlertid allerede av jordbruksavtalen, og er derfor ikke tatt inn i her.

5 Dispensasjonsadgang

5.1 Bakgrunn

Etter gjeldende sykdomsavløsningsforskrift § 9 annet ledd kan Landbruksdirektoratet og statsforvalteren «i særskilte høve dispensere fra vilkåra i § 3 andre ledd, § 4 t.o.m. § 7 samt § 8 andre ledd». Bestemmelsen er taus hva gjelder angivelsen av hva det kan dispenseres fra i de aktuelle bestemmelsene.

I forbindelse med innføringen av et nytt grunnlag for tilskudd samt endret dokumentasjonskrav i § 6, har departementet sett behov for å avklare om, og i så fall hva, det kan dispenseres fra i de nye reglene. I den anledning har videre departementet blitt oppmerksom på at dispensasjonsbestemmelsen med fordel kan være tydeligere også med tanke på øvrige tilskuddsgrunnlag i forskriften.

Dispensasjonsadgangen er ment som en snever sikkerhetsmekanisme. I høringsnotat 17. oktober 2014, beskrev departementet denne slik:¹⁰

«Vilkåret "særlige tilfeller" innebærer at det må foreligge spesifiserte, klare og relevante grunner som etter en nærmere konkret vurdering er av en slik karakter og har en slik tyngde, at de kan slå gjennom overfor de hensyn som ligger bak bestemmelsene. Dispensasjonsadgangen er ment som en sikkerhetsventil og skal kun anvendes i helt spesielle situasjoner. En dispensasjon kan ikke innvilges i strid med formålet med tilskuddsordningen.»

For helhetens skyld opplyser departementet om at det også i jordbruksavtalen kap. 10.2 følger dispensasjonsadgang fra regelen som fremgår samme sted om at det bare kan gis ett tilskudd per virksomhet for samme periode, uten at det går nærmere inn på dette her.

5.2 Departementets vurdering og forslag

For å kunne gi dispensasjon, må det foreligge spesifiserte, klare og relevante grunner som er av en slik karakter at de kan slå gjennom overfor de hensyn som ligger bak det vilkåret det søkes om dispensasjon fra. Når det er snakk om klare og objektive vilkår, er imidlertid denne avveining langt på vei allerede gjort. Ved fastsettelse av en objektiv regel, er det klart og påregnelig på forhånd hvem og hvilke typetilfeller som vil falle utenfor bestemmelsens anvendelsesområde. Vurderingen av om avgrensingen er egnet til å oppnå formålet, vil da nettopp være gjort ved fastsettelsen av regelen.

¹⁰ [Høring av ny forskrift om tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel m.v. - regjeringen.no](#)

I motsetning vil dette kunne være mindre åpenbart ved skjønnsmessige vilkår. Det vil da kunne være vanskelig å se for seg alle tenkelige tilfeller. Videre kan det være vanskelig å formulere vilkår som med sikkerhet vil sørge for at ordningen treffer som ønsket. Ved innføring av sistnevnte kategori kan objektive vilkår kombineres med nærmere definerte unntak eller nettopp dispensasjonsadgang for å gi den ønskede fleksibiliteten i regelverket.

Mange av vilkårene og begrensningene i sykdomsavløsningsforskriften er nettopp objektive og dertil kvantitative, hvor faktum og regelens anvendelse kan konstateres uten vurdering eller skjønn. Eksempler er aldersbegrensningene ved sykdom hos jordbrukeren og barn og begrensningene i antall dager det kan gis tilskudd for samtlige grunnlag i forskriften.

Slik departementet ser det, er det ikke behov for en dispensasjonshjemmel for et gitt vilkår dersom det uansett ikke kan tenkes at vilkårene for dispensasjon vil kunne være oppfylt. Det vil snarere være misvisende overfor søker med en slik hjemmel, og dessuten skape merarbeid for forvaltningen i form av vurderinger, avslag og klagebehandling uten noen reell mulighet for gjennomslag for søkeren.

På bakgrunn av ovennevnte har departementet gjort en kartlegging av hvilke vilkår som omfattes av gjeldende dispensasjonsbestemmelse § 9 annet ledd det kan tenkes å være aktuelt å dispensere fra ved særlige tilfeller, og spesifisert disse i forslag til ny § 9 annet ledd. I tillegg til å tydeliggjøre overfor både søker og forvaltning hva det faktisk kan dispenseres fra, mener departementet at en slik øvelse vil tjene til å opplyse om og få innspill til formålet med ulike deler av regelverket og forventninger til både søker og forvaltning. Departementet ber særlig om innspill og eksempler dersom dispensasjon likevel kan tenkes å være aktuelt.

Dispensasjon fra inntektskravet i § 3 annet ledd

Per nå følger det av sykdomsavløsningsforskriften § 9 annet ledd at det kan dispenseres fra § 3 annet ledd, som er et generelt vilkår for tilskudd ved sykdom og fødsel mv. § 3 annet ledd lyder:

«Den personen som det vert søkt tilskot for må ha hatt næringsinntekt frå jordbruk, gartneri mv. frå føretaket i dei to siste inntektsåra som vedkomande har fått skatteoppgjer for per 1. januar i det året avløysinga finn stad. Dersom personen ikkje er innehavar må inntekta ha vore minimum $\frac{1}{2}$ G i gjennomsnitt per år. For nye innehavarar som per 1. januar enno ikkje har fått skatteoppgjer for dei to fyrste åra etter oppstart krevst i staden at jordbruks- eller gartneridrifta i føretaket er egna til å gje dei positiv næringsinntekt over tid.»

Som det fremgår, er det i § 3 annet ledd oppstilt noen kvantitative hovedvilkår, og en mer skjønnsmessig unntaksbestemmelse for nye innehavere. I 2025 var det om lag 50 saker som dreide seg om dispensasjon fra kravet til næringsinntekt, og det ligger an til å bli omtrent like mange saker i år. I løpet av samme periode har fire søknader blitt avslått. Typisk gjelder sakene hvor dispensasjon innvilges tilfeller hvor innehaver av foretaket overtok gården etter referanseperioden eller at innehaveren eller ektefellen har for lav inntekt i referanseperioden, ofte som følge av underskudd i de første årene etter å ha overtatt gården.

Departementet foreslår ikke å gjøre endringer i dispensasjonshjemmelen hva gjelder § 3 annet ledd.

Dispensasjon fra vilkårene i § 4 Tilskudd ved sykdom

Etter sykdomsavløsningsforskriften § 9 annet ledd, kan det blant annet dispenseres fra vilkårene i § 4 om tilskudd ved sykdom, som lyder:

«Det kan gjevast tilskot ved sjukdom dersom den personen som det vert søkt tilskot til avløyning av er yngre enn 70 år og sjukemeldt frå arbeid i føretaket. Det kan òg gjevast tilskot utan at sjukemelding ligg føre, dersom personen i samband med eigen sjukdom eller skade har vore til naudsynt behandling, kontroll eller undersøking på sjukehus eller hos spesialist godkjend av det offentlege.

Tilskot etter første ledd stansar når det er utbetalt tilskot for personen i til saman 425 dagar i løpet av dei tre siste åra. Teljinga av dagar tek til på nytt kvar gong det er gått 26 samanhengande veker sidan den siste dagen i den føregåande perioden det har vore utbetalt tilskot for.»

Departementet kan imidlertid ikke se at det kan være aktuelt med dispensasjon fra noen av vilkårene i bestemmelsen. Det kan f.eks. vanskelig tenkes å foreligge et særlig tilfelle som gjør at tilskuddet kan gis også etter fylte 70 år. Det samme gjelder også kravet til sykemelding og begrensningen i dagantallet. Av den grunn foreslår departementet å oppheve adgangen til å dispensere fra vilkårene i § 4.

Dispensasjon fra vilkårene i § 5 Tilskudd ved svangerskap, fødsel, adopsjon, og omsorgsovertakelse av barn

Etter dispensasjonsbestemmelsen kan det videre dispenseres fra vilkårene i § 5 om tilskudd ved svangerskap, fødsel, adopsjon og omsorgsovertakelse av barn, som lyder:

«Det kan gjevast tilskot når den personen det vert søkt tilskot for er gravid og tek i mot svangerskaps pengar, eller søkjer kan dokumentere med vedtak eller erklæring frå NAV at personen fyller dei medisinske vilkåra for rett til svangerskaps pengar.

Det kan gjevast tilskot når den det vert søkt tilskot for:

1. Tek i mot foreldrepengar etter folketrygdlova kapittel 14,
2. har fått eingongsstønad ved fødsel etter folketrygdlova kapittel 14, eller
3. har dagleg omsorg for eit barn og søkjar kan dokumentere
 - a. med avslagsvedtak eller erklæring frå Nav, at årsaka til at personen ikkje får foreldrepengar er at oppteningsvilkåra i folketrygdlova § 14-6 ikkje var oppfylte, og
 - b. med attest frå Folkeregisteret, at personen er registrert som far eller medmor til barnet og bur saman med barnet på same adresse.

Tilskot etter andre ledd nr. 2 kan gjevast for ei samanhengande periode tilsvarande mødrekvota og fellesdelen av foreldrepengeperioden ved fullt uttak av 100 % foreldrepengar. Tilskot etter andre ledd nr. 3 kan gjevast for ei samanhengande periode tilsvarande fedrekvota ved fullt uttak av 100 % foreldrepengar.

I samband med fødsel kan det gjevast tilskot for avløyning av faren i inntil 14 dagar dersom han bur saman med mora til barnet og føretaket ikkje tek i mot tilskot for avløyning av mor i desse dagane. Der adoptivforeldre og fosterforeldre tek over omsorga kan det òg ytast slikt tilskot til ein av foreldra. Dette gjeld likevel ikkje ved stebarnsadopsjon eller der barnet er over 15 år.»

Heller ikkje her er departementet av den oppfatning av at dispensasjon kan være aktuelt, og det foreslås følgelig å fjerne dispensasjonsadgangen som i dag følger av § 9 annet ledd.

Det bemerkes for ordens skyld at dispensasjon fra forbudet mot å gi to tilskudd til et foretak for samme dag f.eks. i forbindelse med at det gis tilskudd til avløsning av mor som er i fødselspermisjon og av far som får tilskudd etter § 5 siste ledd, i så fall må hjemles i dispensasjonsadgangen som følger av jordbruksavtalen. Departementets forslag vil med andre ord ikke påvirke den dispensasjonsadgangen som foreligger i slike tilfeller.

Dispensasjon fra vilkårene i § 6 Tilskudd ved barns sykdom

Departementet mener det verken vil være aktuelt med dispensasjon fra noen av vilkårene i någjeldende eller forslag til ny § 6. Også her foreslås det derfor å fjerne henvisningen til § 6 som i dag følger av § 9 annet ledd.

Dispensasjon fra vilkårene i ny § 6a Tilskudd ved pleie- eller opplæringspenger

Når det gjelder muligheten for dispensasjon fra ny § 6 a, kunne det vært aktuelt å dispensere fra kravet til at personen det søkes om tilskudd for må motta pleie- eller opplæringspenger dersom personen kunne dokumentere at det f.eks. var manglende oppfyllelse av inntektskravet i folketrygdloven som lå til grunn for avslaget på søknad om pleiepenger, men at de medisinske vilkårene like fullt var oppfylt. En slik unntaksbestemmelse finnes for svangerskaps-/foreldrepenger ifm. tilskudd ved svangerskap og fødsel, se sykdomsavløsningsforskriften § 5 annet ledd. All den tid jordbruksavtalepartene har oppstilt nettopp slikt vedtak fra Nav som vilkår for tilskudd, forutsetter imidlertid departementet at det ikke er aktuelt med en slik dispensasjonshjemmel.

Dispensasjon fra vilkårene i § 7 Tilskudd ved dødsfall

Det følger av sykdomsavløsningsforskriften § 7 at:

«Attlevande ektemake/sambuar, barn eller foreldre til ein avdød person som dreiv eit føretak med vanleg jordbruksproduksjon, kan gjevast tilskot til avløyning i inntil 8 veker etter dødsfallet. Avdøde må ha hatt ei gjennomsnittleg næringsinntekt frå jordbruk, gartneri mv. frå føretaket på minimum $\frac{1}{2}$ G dei to siste inntektsåra som føretaket har fått skatteoppgjør for pr. 1. januar i dødsåret.

Reglane i § 3 første og andre ledd gjeld ikkje for attlevande som nemnt i første ledd i paragrafen her.»

Etter § 9 annet ledd kan det dispenseres fra vilkårene i bestemmelsen. Så vidt departementet er kjent med, mottar landbruksforvaltningen fra tid til annen søknad om slik dispensasjon.

Typisk dreier dette seg om jordbrukere som ikke etterlater seg ektefelle/samboer, barn eller foreldre. Departementet mener det fortsatt bør være anledning til å dispensere i slike tilfeller, og foreslår derfor ingen endringer i dispensasjonshjemmelen her.

6 Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 6 generelt:

At barnet har kronisk eller langvarig sykdom eller funksjonsnedsettelse, og det medfører en markert høyere risiko for fravær fra jordbruksdriften, skal dokumenteres. Departementet forutsetter at denne dokumentasjonen også vil gi en angivelse av forventet varighet, som igjen vil gi indikasjon på om det på et tidspunkt er behov for å be om oppdatert dokumentasjon. Dersom barnets tilstand endres på en slik måte at det kan få konsekvenser for tilskuddet, plikter nødvendigvis foretaket å opplyse om dette dersom det søkes om slikt tilskudd, se også § 10. Et eksempel er dersom barnets langvarige sykdom går over, og foretaket året etter søker om tilskudd til avløsning i flere dager enn det § 6 annet ledd gir grunnlag for når barnet ikke har langvarig sykdom, eller søker om tilskudd til avløsning når barnet er f.eks. 14 år, jf. tredje ledd.

Til § 6 første ledd:

Den det blir søkt om tilskudd for må ha omsorgsansvar for barnet. Videre må barnets sykdom, behov for legeundersøkelse eller annen oppfølging i forbindelse med sykdom eller skade, medføre at jordbrukeren ikke kan delta i jordbruksdriften i den aktuelle perioden. «[A]nna oppfølging» vil typisk være oppfølging til autorisert helsearbeider i forbindelse med sykdom eller skade. Dersom barnet er kronisk sykt, kan tilskudd også gis for opplæring ved godkjent helseinstitusjon eller offentlig kompetansesenter for å kunne ta seg av og behandle barnet. Vilkåret om at den det søkes om tilskudd for ikke kan delta i driften på grunn av dette, gjelder også her.

Til § 6 annet ledd:

Begrensningen i antall dager gjelder per foretak uavhengig av antall barn innehaver og/eller ektefelle har. Dersom innehaver av et jordbruksforetak og ektefelle for eksempel har to barn, hvorav ett er kronisk sykt, kan foretaket maksimalt få tilskudd til avløsning for 60 dager i løpet av et kalenderår, hvorav 30 kan gis til avløsning av innehaver og 30 kan gis til avløsning av ektefelle. Ved et slikt eksempel står foretaket videre fritt til å fordele dagene til rådighet mellom barna, men det kan ikke gis tilskudd til avløsning av barnet uten kronisk sykdom i mer enn 40 dager per kalenderår.

Til § 6 tredje ledd:

Tilskuddet kan gis til og med det kalenderåret barnet fyller 12 år, eller 18 år ved kronisk sykdom, altså til og med 31. desember det aktuelle året.

Til § 6 fjerde ledd:

Når først antall dager og aldersbegrensningen er etablert, vil det enkelte tilfellet med barns sykdom eller annen oppfølging som er omfattet av første ledd, måtte dokumenteres. Om det enkelte sykdomstilfellet har sammenheng med ev. kronisk sykdom, er ikke relevant i så måte, se merknader til § 6 generelt og til første ledd.

Egenmelding kan benyttes for de tre første dagene per fraværstilfelle. Foretaket kan naturligvis velge å dokumentere også de tre første dagene med f.eks. legeerklæring, og på den måten ikke bruke av de ti dagene per forelder/20 dagene for enslige foreldre som utgjør maksimalt antall dager per kalenderår.

Med fraværstilfelle menes et sammenhengende antall kalenderdager hvor det søkes om tilskudd. Det er ikke nødvendig at det er den samme sykdommen som ligger til grunn for disse tre dagene. Et eksempel er som følger: Et barn har omgangssyke i fem dager, men det er ikke behov for avløser de tre første dagene. De to siste dagene er jordbrukeren hjemme med barnet. Deretter får barnet influensa på den sjette dagen, og jordbrukeren må derfor være hjemme med barnet i tre dager til. Jordbrukeren kan da benytte egenmelding som dokumentasjon for de to dagene med omgangssyke og den første dagen med influensa. For de to siste dagene med influensa må legeerklæring fremlegges.

Når det er benyttet ti dager med egenmelding for en av foreldrene i løpet av kalenderåret, opphører anledning til å benytte slik dokumentasjon for ev. gjenværende dager med tilskudd for denne forelderen.

Til § 6a:

At barnet må være under 18 år, innebærer at det ikke kan gis tilskudd for avløsning som finner sted den dagen barnet fyller 18 år eller senere. Dette i kontrast til sykt barn-dager, jf. § 6, som kan gis til og med utgangen av det kalenderåret barnet fyller 12/18 år.

Treårsperioden begynner den første dagen med avløsning som foretaket får innvilget tilskudd til på dette grunnlaget, og løper til og med dagen før den samme datoen tre år senere. Eksempelvis vil et foretak som mottar tilskudd til avløsning som fant sted 1. september 2027, ikke kunne motta tilskudd på dette grunnlaget fra og med 1. september 2030 for det samme barnet.

Endringsforslag i sykdomsavløsningsforskriften

§ 6 skal lyde:

Det kan gjevast tilskot når den personen det vert søkt tilskot for har omsorg for barn, og ikkje kan delta i drifta på grunn av nødvendig ivaretaking av barnet som er sjukt eller skal følge barnet til legeundersøking eller anna oppfølging i samband med sjukdom eller skade. Dersom barnet har kronisk eller langvarig sjukdom eller nedsett funksjonsevne, og dette medfører ei markert høgare risiko for fråvær frå drifta for å ta seg av barnet, kan tilskotet også gjevast når personen deltek i opplæring ved godkjend helseinstitusjon eller offentleg kompetansesenter for å kunne ta seg av og behandle barnet.

Tilskot etter fyrste ledd kan ikkje gjevast for meir enn 20 dagar for kvar av foreldra eller 40 dagar for einslege foreldre per kalenderår, med mindre personen det vert søkt om tilskot for har omsorg for eit barn med kronisk eller langvarig sjukdom eller nedsett funksjonsevne, og dette medfører ei markert høgare risiko for fråvær frå drifta for å ta seg av barnet. I slike høve kan tilskotet aukast til 30 dagar for kvar av foreldra eller 40 dagar for einslege foreldre per kalenderår.

Tilskot etter fyrste ledd kan gjevast til og med det kalenderåret barnet fyller 12 år, eller 18 år dersom det har kronisk eller langvarig sjukdom eller nedsett funksjonsevne, og dette medfører ei markert høgare risiko for at den personen det vert søkt om tilskot for får fråvær frå drifta for å ta seg av barnet.

Ved tilskot etter fyrste ledd kan det nyttast eigenmelding dei tre første dagane i kvart fråværstilfelle, men uansett ikkje meir enn ti dagar for kvar av foreldra eller 20 dagar for einslege foreldre per kalenderår. Ut over dette skal sjukdom dokumenterast med legeerklæring, mens legeundersøking, anna oppfølging eller opplæring skal dokumenterast med innkallingsbrev eller liknande.

Ny § 6a skal lyde:

§ 6a. Tilskot ved pleie- og opplæringspengar

Det kan gjevast tilskot når den personen det vert søkt tilskot for mottar pleiepengar eller opplæringspengar etter [folketrygdlova kapittel 9](#) for å ta seg av barn under 18 år. Tilskot på dette grunnlaget kan gjevast i inntil 425 dagar i løpet av éin treårsperiode for kvart barn.

§ 9 annet ledd skal lyde:

Landbruksdirektoratet og statsforvaltaren kan i særskilte høve dispensera frå vilkåra i [§ 3](#) andre ledd, § 7 og [§ 8](#) andre ledd.